

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév e. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Ellenzéki
szemfényvesztés

Politikai körökben élénk figyelemmel kísérik az ellenzék mostani működését és a nemzet sorsát szívélyesen viselő komoly elemek megütközéssel tárgyalják a baloldali pártok viselkedését.

Az ellenzék minden egyes szónoka szükségesnek tartja kiemelni azt a szándékot, mintha pártja közeledni óhajtana a kormányzópárthoz. Beszélnek kibékülési szándékról, együttműködésről, tervekről és úgy tüntetik fel az ügyet, mintha csupán a kormányzópart makacsságán és konok hajthatatlanságán múlna az együttműködés lehetősége.

Ezzel szemben megállapítható, hogy semmiféle tekintetben nem történt az ellenzék részéről tényleges és komoly közeledés, minthogy a szónokok kifejezett békülékenységi szándéka semmiféle pozitív lépésben nem nyilvánult meg.

Ma már tisztán látható, hogy az ellenzék részéről a békülékenység hangoztatása csupán *taktikai eszköz*, mert eszük ágában sincs békejebbot nyújtani. Célja ezzel az ellenzéknek az, hogy *obstruálhasson*, és huzza az indeminációs vitát anélkül, hogy a közvélemény hangulatát maga ellen ingerelné. Ha ugyanis az indeminációs tárgyalása során nyílt és zajos obstrukcióval dolgoznak, akkor a nemzet eddig rövidlátó elemei is észre vennék, hogy az ellenzék huzavonája milyen káros az országra nézve, mert hiszen addig nem kerülhetnek sorra a súlyos gazdasági helyzet szanálását célzó gazdaság-politikai törvényjavaslatok, amíg az indeminációs megbeszélés szavazva. Abban az esetben tehát, ha a közvélemény az ellenzékben a jelenlegi tühetetlen gazdasági helyzet meghosszabbítóját látja, kétségtelenül felzudulna ellene.

Igy azonban a békülékenység folytonos hangoztatásával két célt ért el. Egyrészt eléri a főcél: az obstrukciót, másrészt pedig a tömegeket a kormány ellen akarja ingerelni, ama látszat keltésével, mintha a kormány vonakodnék a békejebbot elfogadni és így minden konszolidációnak egyesegyedül a kormány volna az akadálya.

Az obstrukciónak ez a szokatlan formája eddig ismeretlen volt a magyar parlamentben és hogy az ellenzék mai kétségbeejtő gazdasági helyzetünkben igénybe vette ezt a fegyvert, az ismét csak azt bizonyítja, hogy előtte az ország egyetemese érdeke még mindig nem olyan szent, mint saját pártpolitikai céljai.

Az ellenzék érzi, hogy a nyomásztó drágaság terhe alatt nyögő és a nyomor polipkarjaiban fuldokló nagyközönség mindenképpen a megélhetés könnyebbedését sóvárogja.

Barátja az, aki ebben az irányban kíván dolgozni: ellensége pedig mindenki, aki ezt a munkát akadályozza, nehezíti vagy késlelteti. Az ellenzék érzi és tudja azt is, mennyire egyetemese érdekünk, hogy mielőbb megkezdjük a legkomolyabb munkát az immár napról napra elviselhetetlenebb gazdasági helyzet szanálására.

Minél világosabban látja ezt az ellenzék, annál kevésbé oldozható fel a nemzet elleni vétkezés vádjai alól.

Azonban a gonosz játék nem folytatható örökké. A szemekről lehull a

hályog. Ha az ellenzék szerepét a maga valóságában fogják meglátni azok is, akik nagy lelkesedéssel mandátummal ruházták fel s akik ma még tapsolnak neki, akkor el fog érkezni a számonkérés. A megcsalt, félrevezetett tömegek, amelyek eddig a vállukon hordozták őket, kiábrándulva fogják megtagadni azokat, akiket prófétáikul elfogadtak, de akikben kénytelenek lesznek meglátni a hazug szemfényvesztés kőlejtjeit.

Ez pedig késhetik, de előbb utóbb be fog következni.

A bizottságok előkészítik a javaslatokat

A nemzetgyűlésnek a *drágaság kérdése és lakásrendelet* megvitatása tárgyában kiküldött különbizottsága hétfőn délután 5 órakor ülést tartott, amelyen nagyatyádi Szabó István földművelésügyi miniszter ismertetésében először a részleges készletek bejelentéséről szóló rendeletet tárgyalta le. Miután a bizottság a rendeletet általánosságban elfogadta, a részletes tárgyalásban Ivády Béla, Mayer János, Hoyos Miksa gróf és Gömbös Gyula szóltak hozzá. A hozzászólások után a rendeletet általánosságban is elfogadták.

A *mezőgazdasági haszonbérletek* kapcsolatos újabb rendelkezésekről szóló rendeletet nagyatyádi Szabó István földművelésügyi miniszter ismertetése után általánosságban elfogadták és a részletes tárgyalás alkalmával a 5-ik szakaszt módosították úgy, hogy az ebben megjelölt időpontot az eredetileg

1920. évi december 31-ét 1921. december 31-éig állapították meg. Dréhn Imre és Platthy György hozzászólása után a rendeletet részleteiben is elfogadták.

A mezőgazdasági *kis haszonbérletek* kivételés meghosszabbításáról szóló rendeletet ugyancsak nagyatyádi Szabó István földművelésügyi miniszter ismertetése után a javaslat általánosságban elfogadása után azt részleteiben elfogadták.

Ezután a bizottság további programját beszélték meg, amelyre vonatkozólag Bethlen István gróf miniszterelnök bejelentte, hogy a bizottság legközelebbi ülésén tárgyalás alá fognak kerülni a *közélmézési* rendelet, a *vámkérdések* és a *közönségnek szénrel és fával való ellátásáról* szóló rendelet.

A bizottság legközelebbi ülését szerdán délután 5 órakor tartja.

A pénzügyi tanács

Budapest, jul. 17. Az indeminációs törvényjavaslat tárgyalása után sorra kerülnek az összes adójavaslatok.

Az indeminációs vita lezajlása után kerül sor a pénzügyi tanács tagjainak megválasztására is. A pénzügyi tanács tagjainak mandátuma most jár le. A tanácsnak hat nemzetgyűlési képviselő tagja van, ebből egyet kap az ellenzék. Gömbös Gyula az ellenzéki tagsági helyre Friedrich Istvánt jelölte, míg Rassai Károly, aki kijelentette, hogy a szociáldemokrata párttal együtt az ellenzéknek kétharmadát teszik, a maga részéről Sándor Pált jelölte. A bizottság tagjai lesznek a kormányt támogató pártok részéről Czettel Jenő, Ernszt Sándor, Hoyos Miksa gróf, Iklódy Szabó János és Korányi Frigyes báró.

Tovább folyik a burkolt obstrukció

Szcitovszky alelnök 11 óra 15 perckor nyitotta meg a nemzetgyűlés ülést.

Térffy Béla közlelmézésügyi miniszter benyújtja a m. kir. miniszteriumnak rendeletét a lisztellátás hatósági támogatásáról és kéri annak a drágasági bizottsághoz való utalását sürgős tárgyalás végett.

Ezután következnek az *indeminációs vitájának* tárgyalása.

Első felszólaló Pintér László:

— Az az ut, amelyen a nemzet kivilhetjük a gazdasági és társadalmi lezüllesztésből, az együttműködés útja, a termelő munka fokozása és

a szabadkereskedelemnek a lehetőség határain belül való visszaállítása. Egyidőben kell kérélnelhetlenül letörni a drágaságot is. A termelő munka fokozásával lehetővé kell tenni az adófizető alany fizetőképességét.

A drágaság egyik oka a bankuralom. Törvényjavaslatot kellene hozni, hogy az olyan bank, amely hazafiatlan magatartást tanúsít, megbüntető. Hazafiatlan magatartás alatt az áru elvonását érti és a korona árfolyamának mesterséges lezörítését.

A tuloldal azt mondja, hogy azért

nincs nálunk termelő munka, mert hiányzik a jogrend atmoszférája. Bajok egész Európában vannak. Egyoldalú igazságtalanság a dolgot úgy beállítani, mintha ez magyar specialitás volna. Foglalkozik azután az emigránsokkal. Csodálkozik, hogy Ruppert képviselő most védelmébe veszi Garamit, holott másfél évvel ezelőtt hazaárulónak bélyegezte. Rámutat arra, hogy egész Európában vannak atrocitások, de ezeket a külföld nem kürtöli világgá, míg nálunk az emigránsok csoportja az egész világ elé tarja.

A mezőgazdasági munkásság és a tisztviselő kérdéssel foglalkozik. Felhívja a kormány figyelmét, lépjen a szociális alkotások terére. A kormány iránt bizalommal viseltetik és így az indeminációt megszavazza.

A kormány kedvez a szociálistáknak?

Szabó József (budapesti): A kormánnyal szemben bizalmatlan. A keresztényszocialisták a választójog tekintetében az általános titkos községenkénti választás alapján állanak. Nem támogathatnak olyan kormányt, amely a nyílt szavazás elvére helyezkedett. Azért is bizalmatlanok a kormány iránt, mert a kormány a választások alkalmával igen kedvezett a szociáldemokratáknak.

Egyedül okos szociálpolitikával lehet ellensúlyozni a szociáldemokrata párt forradalmi törekvéseit. A keresztényszocialisták pártja fokozatos fejlődés alapján áll. A kormánnyal szemben ugyan ellenzéki álláspontot foglal el, de megszavaz mindent, amit a kormány az ország erősítése céljából tesz. Az a távollás, amely a kormánytól minket elválaszt, semmivel sem hoz közelebb a szociáldemokrata pártához. Nem szabad egyoldalú szociálpolitikát folytatni.

A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utassítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy három hónapon belül tegyen javaslatot a nemzetgyűlésnek a forgalmi adóról szóló törvény hatályon kívül helyezése céljából.

A lakáskérdéssel kapcsolatban arra kéri a kormányt, hogy kényszerítse a vállalkozókat, a gyárosokat, a nagy tőkéseket arra, hogy alkalmazottaik részére lakást építsenek.

Szociáldemokrácia és kommunizmus

Foglalkozik a szociáldemokrata párt deklarációjával. Mást mond a deklaráció és mást a párt programja ezért bizalmatlanul fogadja a szociáldemokraták deklarációját. Itt is érvényesül a szociáldemokrata pártnak az az elhangzott állítása, hogy taktikáját ha kell 24 órán belül megváltoztatja.

A másik kérdése a pártnak a vallás kérdése. A program nyíltan kimondja, hogy a vallást magánügynek tekinti, az egyházi birtokokat munkás szövetkezetek céljaira akarja igénybe venni és kulturális kérdéseket akar szolgálni. Kijelenti, hogy nem ért egyet ezzel a felfogással. A vallás nem magánügy, a vallás a társadalmat felépítő alap. Emlékeztet a Népszava cikkeire, amelyek azt mondják, hogy a pap ne okvetlenülkedjék a temetésen. Amikor a szociáldemokratákkal szemben a nép ítélete jelentkezik, ezt nem nevezik népitéletnek, azonban ha papot halálra üldöznek vagy apácát megkorbácsolnak, ez a nép ítélete volt, a nép haragja. A szociáldemokrata párt előre kilátásba helyezte az osztályuralomra való törekvést.

A kommunizmus felidézésében jelentős szerepe volt a szociáldemokrata pártnak. Ez a pártversenyzett Kun Bélával tekintetben, hogy ki az igazi kommunista. Peidl Gyula azt mondta, hogy ha a polgári pártok összefogtak volna 1918-ban, nem következett volna be a kommunizmus. Ha ez igaz, kérdem, hogy lehetséges az, hogy a kommunizmus alatt a polgári pártok küldöttségileg

kérték a választási akciónak szabadságát. Meg kell állapítani, hogy a polgárokat jobban üldözték, mint a kommunistákat.

A kommunizmus volt részvevőinek igen nagy része a szociáldemokratákból került ki. Nem kommunista intézkedés volt az, hogy a munkanélküliek segélyét csak szociáldemokratáknak folyosították? A jelenlevő urak is érdekelve voltak a kommunizmus előidézésében. Rottstein Mór, Peidl, Vanczák, Farkas mindannyian tagjai voltak a nyolcvanas bizottságnak. A tanácskongresszuson pedig olyan beszédeket mondottak, amely szerint a szociáldemokraták szakszervezete és a tanácsköztársaság mellé állanak és annak rendíthetetlen hívei lesznek. A szociáldemokrata párt ne törekedjék egyeduralomra, ismerje el a munkásság szervezkedési szabadságát, becsülje meg más meggyőződését is.

Ha ezt megvalósítja, akkor egy uton haladhatunk a munkás jólét és azzal kapcsolatos kérdések megoldásában. A kormány iránt nem viseltetik bizalommal és így az indennitási javaslatot nem fogadják el. Az ülés 3 órakor véget ért.

Országos Baross-kongresszus lesz Debrecenben

A Baross-Szövetség debreceni fiókjának közgyűlése - Dr Kertész István lett a fiók elnöke

A magyar kereskedő hitele a tisztességében, szolidaritásában vetett bizalom az utóbbi időkben nagyon súlyosan megingott. Ennek oka első sorban az a mohó, kapzsi nyereségvágy, az a törekvés, mely hirtelen, lehetőleg munkanélkül nagy vagyona akart szert tenni. E vágy kielégítése érdekében a kereskedők egy része nem riad vissza olyan eszközöktől sem, amelyekhez tisztességes kereskedő sohasem folyamodik.

A Baross-Szövetség az üzleti életben vissza akarja állítani a tisztesség uralmát. Egyesíti magában azokat, akiket nem szédit meg csupán az aranyborjú pogány imádása, hanem az eleven üzleti szellem és érzék mellett a krisztusi jó erkölcsöt és a magyar faj és nemzet üdvét is szívükbe zárva hordják s irányművekké tekintik.

A Szövetség debreceni fiókjának ünnepnapja volt vasárnap, mert az országos központ nagyszerű vezetőit volt alkalma vendégeikül üdvözölni és azért is, mert megválasztotta vezérét, dr Kertész István személyében. Az új elnök mindenesetre nagy nyeresége a fióknak és az egész Szövetségnek. Ezeket töltött külföldön, gazdasági tanulmányokkal foglalkozva. Kutatásának eredményét és szerzett értékes tapasztalatait új tiszttségében fokozottabb mértékben alkalma lesz a hazai közgazdaság javára gyümölcsöztetni.

Tudósításunk itt következik:

A Baross-Szövetség debreceni fiókjá vasárnap délelőtt tartotta harmadik évi közgyűlését a Kereskedő Társulat dísztermében. A közgyűlésen megjelent Rausch Aladár központi elnök és Kossalka János központi alelnök is Budapestről.

A közgyűlésen Török Tibor, a helyi fiók alelnöke elnökölt. Kulcsár Dezső főjegyző felolvasta a szegedi és bajai fiókok üdvözlését, majd Kovács Béla ügyvezető igazgató terjesztette elő a múlt évi működésről szóló jelentést.

A jelentéshez elsőnek Zelinger Ede szólt hozzá. Hibáztatja, hogy

az elnöki állás még mindig nincs betöltve. Kifogásolja, hogy a Baross Szövetség tagjai nem mindig támogatják egymást; Baross-Szövetség tagja sokszor nem Baross taggal csinaltatott valami munkát. Az egyetemi építkezésnél nem veszik figyelembe a helyi ipart s előnyben részesítik a budapestieket. Indítványozza végül, hogy a Baross-Szövetség lépjen fel a drágaság ellen; akadályozzák meg a gazdasági leromlást. A drágaság letörésének s pénzünk feljavításának egyetlen módja az, ha lezárjuk a vámokat, nem szállítunk külföldre semmit, de nem is hozunk be semmit sem.

Török Tibor alelnök megnyugtató választ ad. Az elnöki állást a mostani közgyűlés fogja betölteni. Az egyetemi építkezéseknél előfordul, a helyi ipart háttérbe szorító akció miatt már intervenáltak.

Rausch a drágaságról

Ezután Rausch Aladár központi elnök beszélt a drágaságról. Nincs ember az országban, — ugymond — aki tudná, hogyan lehet a drágaságot letörni. A drágaság elsősorban a világkonstelláció következménye. A drágaság elleni gyógyszer az idő fogja meghozni. Nagy bajokat rejt magában a folyton emelkedő drágaság, de az is bizonyos, hogy ha olcsóbban élünk, még jobban kirabolnának bennünket.

Hogy gazdasági fejlődésünknek adva van a lehetősége, erre több adatot sorol fel. Textil iparunk úgy fejlődik, hogy két év múlva eljön az idő, hogy gyapjút egyáltalában nem fogunk kivinni. A behozatal teljes megakadályozása azt jelentené, hogy nem lenne sönk, üvegünk, fánk stb. Ha határainkat lezárnánk, ez a külállamok részéről megtorló válaszára adna alkalmat. — A gyáripár most nálunk nagyon mohó és nagy befolyással is bír. Hiszi, hogy az árnivellálódáshoz hozzájárul az, ha a kormánynak sikerül letörni a valutaszpekulációt. Ha a valutával szükséges forgalmat az állam bo-

nyolitaná le, ily módon az egészséges hitelt szolgálná. Sajnos, jelenleg úgy áll a dolog, hogy a drágaságról jóformán csak panaszkodni lehet. De azért a maga részéről is kívánatosnak tartja, ha a vidéki fiókok intenzíven foglalkoznak a kérdéssel. Sikeres munkát kíván a debreceni fióknak.

A nagy helyesléssel s tetszéssel fogadott beszéd után Kontsek László a pénztári jelentést, Kulcsár Dezső a számvizsgálók jelentését terjeszti elő, amelyeket a közgyűlés tudomásul vesz.

Elnököt választanak

Ezután az üresedésben levő tisztsegeket töltik be. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel dr Kertész István ügyvédet, a debreceni gazdaságtársadalom egyik vezérét választották meg, míg alelnökké dr Dávid Géza vaskereskedő és Memhauer Aurél gyógyszerész lettek. A többi tisztsegre a régieket választották meg újra.

Szabadkereskedelem és a zsidóság

Ezután Kossalka János központi alelnök szíves szavakkal üdvözölte dr Kertész István elnököt s az új tisztikart.

Hosszabb beszédben érdekesen fejtegette ezután a Baross-Szövetség hivatását:

— A különböző érdekek összeegyeztetése a cél, ami nélkül összehangzatos és eredményes, gyümölcsöző munka el sem képzelhető. Debrecenben a Baross-Szövetség feladata kapcsolatot teremteni az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság között.

Ma divatos jelszó a szabadkereskedelem. Kétségtelen, hogy a szabadság biztosítja a fejlődést, de ma, mikor az önzés orgiáját üli, a szabadság pusztulást is jelenthet. Kétségtelen, hogy bizonyos állami beavatkozás jogosult, de helyesen kell alkalmazni a beavatkozást. A szabadság ne fadjuljon szabadossággá és a keresztyén erkölcs alapján álljon. A gyenge egzisztenciák védelmében jogosult a beavatkozás olyan téren, ahol monopolisztikus kísérletek történnek.

— A zsidóság gazdasági téren igen nagy hatalomra tett szert és ezzel nekünk, kik gazdasági politikát akarunk irányítani, számolni kell. Meg kell állapítanunk, hogy milyen viszonyban állunk a zsidósággal. Mikor egyének elbírálásáról van szó, egyéni szempontokon kívül más szempont nem vezethet. Ha a zsidó kereskedő tisztességesen teljesíti a haza és a köz iránti kötelességét, az a mi számunkra érték. Ilyen értékekre szükség van, mert csak akkor tudunk igazán erőt kifejteni, ha az összes érdekeket dolgoztatjuk. Hogy nem vesszünk fel a szövetségbe zsidót, annak nagyon egyszerű a magyarázata. Mi a keresztyén kereskedők és iparosok érdekeit képviseljük, a szükséges szellemi és erkölcsi erőt nem a zsidók, hanem a mi agyvelőnkől kell kitermelni. Nem harcot, hanem a kooperációt hirdetjük. A Baross-Szövetség szívesen dolgozik együtt és egymás mellett más alakulatokkal, de sohasem a keresztyén és nemzeti eszme rovására. Helyesli a maga részéről, ha szakkérdésekben együtt dolgozik a Baross-Szövetség a zsidó kereskedők testületével.

Kertész István elnök rövid beszédében lendületes szavakkal megköszöni a beléje helyezett bizalmat az egész tisztikar nevében is és igérte, hogy híven fogják teljesíteni

kötelességüket. Széchenyi nagy szelíme lengjen át a múltól — mondta, — ez vezesse a Baross Szövetséget nehéz munkájában.

A bankok és a drágaság ellen

Ezután dr Kovács Jenő ügyész szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a kereskedőket, iparosokat is romlásba juttatja a folytonos drágulás.

A bankok ezt a drágaságot alaposan kihasználják, az elsőrendű szükségletek, mint a liszt, cukor, szén, fa, gyufa ecet, szesz, sör forgalma néhány nagybank kezében összpontosul. A fogyasztók a monopolizálás sulya alatt nyögnek. Védelmet kell keresni az ilyen helyzetet szemben. A bankoknak, bár nem önzetlen s haszonmentes támogatásra alakultak, nemzetgazdasági feladataikat altruisztikusabban kell megoldani, ne kívánjanak túl nagy nyereséget. A mai bankpolitika s ennek nyomán előálló drágaság oly súlyosan érinti a Baross Szövetség érdekkörébe tartozó társadalmi rétegek helyzetét, hogy gazdasági fennmaradásunk érdekében, ha másképpen nem megy, kényszereszközökkel kell a kérdést megoldani.

Ezért javasolja, hogy a Baross-Szövetségben tömörült tagok tiltakozzanak az egzisztenciájukat fenyegető mai bankhitelezési rendszer ellen; erre vonatkozólag az 1883. XXV. törvények rendelkezései legyenek irányadó és a haszonrészesedés melletti hitelezés tiltassék meg. Tiltakozzanak a bankoknak, a nagy tőkének áruüzleti tevékenysége ellen, mint amely egyrészt a közszükségleti cikkek nagy mértékű, vásárlása, illetve monopolizálása által az állandó drágulást mozditja elő, másrészt a termelés terén a mezőgazda, iparos hivatásszerű működését, a forgalmazás terén pedig a kereskedői hivatást a gazdasági életből kikapcsolni s ezáltal ezen foglalkozásokat üzőket tönkre tenni alkalmas.

Javasolja végül dr Kovács Jenő, hogy a Baross-Szövetség debreceni fiókjá ezeknek a kérdéseknek megvitatására az ősz folyamán Debrecenben országos Baross-kongresszust hívjon egybe. (Élénk helyeslés.)

Dr Varga Lajos felszólalásában kifejti, hogy valóban a bankok káros működése miatt emelkednek keserű kacagásra készítettén az árak. Ha kiküszöbölnek az árakból a bankok nyereségét, egyszerre legalább 40 százalékkal lenne olcsóbb minden. Helyesli dr Kovács Jenő javaslatának minden pontját. Dr Kovács javaslatát a közgyűlés is magáéva teszi.

A közgyűlés a Himnusz hangja mellett ért véget.

A német jóvátétel

London, július 17. A lapok megelégedéssel fogadják, hogy a német kormány kifizette jóvátételi adósságának júliusban esedékes részletét. Ezzel elhárította a közvetlen válságot és lehetővé tette a jóvátételi bizottság számára, hogy nyugodtan mérlegelhesse a németek moratóriumának kérdését. Ennek a fordulatnak hatása a tőzsdén is mutatkozik. A legutóbbi hét viharos ingadozásai után a külföldi valuták megszilárdultak, nemcsak a márkának, hanem a francia franknak és lírának is javult az árfolyama.

Presbiterválasztás az evang. egyházban

A debreceni ág, hitv. evangélikus egyházközség tegnap délelőtt közgyűlést tartott, amelynek a legfontosabb tárgya az új presbitérium megválasztása volt. Ugyanis a tavalyi presbiterválasztás körül némi formahibák fordultak elő s emiatt illetékes helyen meg is indult az eljárás. A megválasztott presbiterek a legutóbbi tanácsülésen bejelentették lemondásukat, minek következtében új választást kellett elrendelni, ami tegnap délelőtt történt meg.

A közgyűlésen Horvay Róbert egyházi másodfőügyelő és Farkas Győző lelkész elnökölték. Farkas Győző tartalmas lelkészi jelentésben számolt be az egyház ügyeiről. Az egyházi adót a hívek lelkiismeretes buzgósággal fizették, eddig már 72 ezer korona gyűlt be. Kivetett adójuk ellen csak tizenegyen szólaltak fel, illetve emeltek kifogást.

Új gondnokok

Bejelentették ezután, hogy Marcsik József egyházi gondnok előrehaladott korára való hivatkozással lemondott állásáról. Hálás szavakban emlékszik meg Marcsik lelkiismeretes, áldozatkész, önzetlen munkásságáról és indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott érdemeiért. Marcsik meghatóan mondott köszönetet a megemlékezésért.

Ezután a közgyűlés elhatározta, hogy a gondnoki állást kettéválasztja: pénzügyi és gazdasági gondnoki állást szervez. Pénzügyi gondnokká dr. Horváth Gyulát, gazdasági gondnokká Sturm Jánost választották meg egyhangulag.

Az új presbitérium

Ezután a harminckettő új presbitert választotta meg a közgyűlés és pedig harminc helybeli és két vidéki presbitert. Az elnökséget — mondotta Fazekas lelkész — a személyi kérdésnél az a szempont vezette, hogy a netaláni szélsőségesek akár jobbról, akár balról, lehetőleg kimaradjanak, hogy a mult izgalmainak utolsó hullámverése is lecsillapuljon. Azt véltük, hogy akkor szolgáljuk legjobban az egyház érdekeit, ha az exponált egyéniségeket egyelőre kihagyjuk.

De keresi azokat, akiket valami méltatlan mellőzés bánt, hogy vessek ki szívükből az egyház érdekében az utolsó fullánkot s szolgálják az egyházat egyelőre úgy, mint egyszerű közkatona.

Ezután egyhangulag megválasztották az új presbitériumot, amely a következőképen alakult:

Régi presbiterek, mandátumok lejár 1924 ben. Fürts János, Materny Karoly, Trnka Gottlieb, Halmos Rezső, Homok Sándor. Új presbiterek, mandátumok lejár 1927 ben. Horn Rezső, ifj. Trnka Teofil, Benyáts Emil, Mentze Henrik, Weszter Béla, dr. Galánffy János Fuchs Imre, Fabók Albert, Horváth Karoly, Havas Kálmán, Thaisz Artur, Krisch Karoly, ifj. Gyürky Sándor. Teljesen új presbiterek: Marcsik József, Burdats Karoly, ifj. Schlachta János, Kalenda Lóránt, dr. Elischer Gyula, dr. Szontagh Félix, Korbélyi József, Boczkó Béla, Skrovina József, Scházer Ernő, dr. Hankiss János,

nos, dr. Münnich Aurél, Vidéki presbiterek: Adriányi Kornél, Lavotta Emil.

Az új presbitérium összeállításának legszebb ígéret a jövőre nézve s minden remény megvan rá, hogy a debreceni evangélikus egyház-

község, amely az utóbbi időben már az ádáz személyi tusakodás színterévé vált s amely Farkas Győző lelkész vezetése mellett teljesen átalakult, ügyes irányításával virágzásnak indult, teljes megújulását fogja megérni.

A debreceni gazdák példát adnak

Ingyen búzát ajánlanak fel az ellátatlanoknak

Elsőnek és legrészletesebben számolt be a Hajdúföld a hajdumegyei gazdák azon mozgalmáról, hogy Gödény Ferenc hajdusámsóni földbir-tokos indítványára kimondották, miszerint a hajdumegyei munkanélküliek s ellátatlanok részére minden mezőgazdasági művelés alatt álló föld-birtok holdja után ingyen öt kiló búzát adományoznak.

A hajdumegyei gazdák nemes elhatározását Debrecen város gazdátársadalmá is követte. A Gazdasági Egyesület vasárnap este kezeltén Horváth András földbirtokos indítványozta, hogy minden gabonával s búzával bevetett hold föld után a tulajdonosok, illetőleg bérlők öt kilogramm búzát adjanak ingyen a város szegényei részére. Az ily módon begyűlt gabonát a városi tanács ossza szét a szűkölködők között. Javasolja végül, kérjék fel a polgármestert, hogy a bankok, kereskedők, nagyiparosok körében idejekorán jótékonyági akciót kezdeményezzen, hogy Debrecenben ne legyen szükséglet szenvedő ember. Czegedy Mihály dr., a mezőgazdasági kamara elnöke örömmel üdvözli Horváth András nemes, életrevaló indítványát. Az akcióról illetőleg az a véleménye, hogy csak akkor lesz sikere, ha a hatóság veszi kezébe a dolgot, épen úgy, mint Hajdumegyében már megtették volt.

Tengerit is

Boldogh István földbirtokos javasolja, hogy a tengerivel bevetett föld után is adják meg az öt kilogramm búzát. Felhívja egyben a figyelmet a Jótékony Nőegylet által fenntartott Népkehelyre s javasolja, hogy azt kellőképp támogassa a gazdátársadalom. A szociáldemokrácia veszedelmes tanainak terjedésével szemben, aminek oka a nyomoréhienség, egyik kézben kenyér nyújtásával, másikban puskával kell védekezni.

Vitézek beiktatása Egyeken

A nemzetek várakat emelnek országuk határain, megrakják azokat a halálstóztó hadigépek csodaival, felszerelik távesővekkkel, fényszórókkal, hogy száz szeme legyen és lásson a sötét éjszakában is. Háboruban ezek a várak a védelem középpontjai, rájuk támaszkodik a védősereg csatavonala és e várakkal él vagy bukik a nemzet.

Mi nem építünk ilyen várakat, mert nem engedné azt meg az an-tánt s nem építünk azért sem, mert büszkén csak régi határainkon hirdetnék azok a nemzet erejét és ezeréves jogát. De ha kőből, vas-cementből, páncélból nem építhetünk várakat, építünk olyan valamiből, ami a gránitszikláknál is erősebb: az izzó magyar lélekből fakadó ha-

zaszeretéből. Bizakodóan kiáltjuk mi sorsüldözött magyarok: „Erős várunk nekünk a mi hazaszeretettünk.” Az Istennek templomokat emel a hit, mi templomokat emelünk a hazaszeretetnek. A hazaszeretet temploma a vitézi telek, papja a földet ekévassal művelő vitéz, hívei mi vagyunk mindannyian és eszményi célja a magyar lélek integritásának megszerzése, ápolása és megtartása, mert csak közös akarattal, közös elhatározással és közös hittel vívhatjuk meg sikerrel a ránk váró súlyos harcot.

Egy-egy vár minden vitézi telek. A várak között a legerősebb, le-dönthetetlen és megvívhatatlan, mert nem fog rajta a fegyver ereje. A poklok minden hatalma sem bír

az igazsággal, ha mi magunk hinni tudunk benne. A vitézek beiktatásával tehát templomot emelünk a hazaszeretetnek, várakat építünk, mely lelkünket védi és hitet teszünk arról, hogy nem nyugodtunk bele sor-sunkba, hogy már ma felvesszük a harcot olyan fegyverekkel, melynek használatát senki el nem tilthatja, amit nem lehet erőszakkal sem elpusztítani, ami nem lehet a győztesek hadiszakmánya soha.

Vasárnap nagy ünnepek között iktatta Hajdu vármegye a Debrecen szabad királyi város vitézi széke vitézi telkébe Orbán Sándor tiszt-helyettes és Hegyi András tartalékos szakaszvezető nemzetes urakat Egyeken. A két vitéz, mint százan és százezren magyarok, a világháboruban adták fényes tanujelét önzetlen hazaszeretetnek, önfeláldozó hősiességüknek. Orbán Nándor két ízben, Hegyi András három ízben kapta meg a nagy ezüst vitézségi érmet. Most megkapták a legnagyobb kitüntetést: az anyaföld, az édes magyar haza egy-egy darabját. Ezért a földért ontottak véréket, most ez a föld fogja eltartani.

Az ünnepélyes beiktatáson igen sokan jelentek meg. A Kormányzó képviselőjében vitéz Nagy Pál tábornok a vármegyei vitézi szék kapitánya, továbbá Miskolczy Lajos főispán, Pákozdy Sándor alispán és Orosz Sándor főszolgabíró, a tiszti küldöttségek élén Wildner tüzérezredes, Lépes Győző ezredes, a földművelésügyi minisztérium megbízásából Halász Miklós, az adományozó egri főkapitánus képviselőjében Kalocsay Gusztáv esperes, az előkelő vendégek fényes sorában Páffy Béla apát, Petry Pál államtitkár, Buchwein Béla, Nábráczky Béla főjegyző, dr. Vértess Béla, Stoll Sándor és sokan mások.

Kora hajnalban indultak el a vendégek a nagyállomásról külön kocsiban. De máshonnan is sokan utaztak Egyekre. Hajdu vármegye több városából és községéből érkeztek vendégek és sok érdeklődő jött Borsodból, Egerből, Miskolcra és a szomszédos falvak és tanyák-ból is.

Az érkezőket a felvirágozott egyeki állomáson a község főjegyzője, Angyal Béla fogadta. Scharff Karoly uradalmi főintéző, az egri főkapitánus nevében üdvözölte a megjelenteket, s beszédében közölte az adományozó egri főkapitánus azon óhaját, hogy a vitézi szék vezetői és minden beiktatott vitéz legyen legerősebb támasza a Kormányzónak és hűséges, kitartó munkása abban a nagy munkában, ami az ország integritásának érdekében kezdett meg, legyenek a keresztény egyházaknak erős támasza, neveljék gyermekeiket és polgártársaikat a jó erkölcsökben s ha újból feltámadna a nemzetrontó örület, álljanak sziklaszilárdan és fogjanak kardot az Isten, a Haza és a Bécsüle nevében.

Magyar ruhás kislányok csoportja hozott ezután bokrétkákat és beszédben, versben adták át üdvözlőüket a magyar ifjuság, a helybeli katolikus iskola nevében.

Az állomásra kivonult a nyiregyházi katonazenekar, az egyeki tüzoltóság és rendőrség. Felvirágozott 30 lovasból álló bandérium nyitott meg a diszes bevonuló kocsimene-

Vértessy Testvérek

gépjavító műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon Interurbán 934 Műhelynél 979 lakásnál

Mindenmü gépjávitást, vascszterga munkát, Autogénheggesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetők

tot. Mintegy 50 kocsin jöttek az érkezett vendégek és a fogadásukra az állomáson jelen volt helybeliek. A község elején zöldlombos díszkapu mellett díszőrség tisztelgett. Az egész uton a katonazenekar pompásabbnál-pompásabb magyar dalokat játszott.

Izletes villásreggeli várta a vendégeket a község háza termében. Pihenés után szentmisére ment mindenki. A szabad ég alatt felállított oltárnál a szent misét *Kalocsay Gusztáv* esperes celebrálta zenekari és énekkisérlettel.

A szent mise után *Pálffy Béla* apát mondott gyönyörű beszédet. Langoló hazaszeretete, nagy tudása, emberismerete, az ország feltámasztásába vetett törhetetlen hite párosulva azokkal a mély benyomásokkal, melyeket a végtelen Hortobágy meglátása ébreszt a lélekben tükröződött vissza kristálytisztán meseteri beszédében. A magyar lobogó színeinek apoteozisa volt beszédének gerince, de minden szavából lüktető élet lehel, a könyörtelen történelmi és etikai igazságok törtek elő. A beszéd mély benyomást tett mindenre, mert nemcsak gyönyörködött, de erejével megrázott mindenkit és logikájával meggyőzte a hallgatókat arról, hogy a hazaszeretet mellett megfér és szükséges ellenségeink iránt érzett gyűlöletünk ébrentartása és nem vétünk az isteni törvény ellen, ha készülünk a szörnyű leszámolásra.

Az istentisztelet után a község-házban tartott díszközgyűlés keretében a község tagjaivá fogadta a felavatandó vitézeket és kiszálltak kocsikon a vitézi telkekre, hol rövid ünnepség keretében megtörtént a birtokba helyezés.

A már részben letarolt gabona-földek között fehér póznák jelölték a két 15—15 holdas telek határait. Sorshuzás döntötte el, hogy melyik telket melyik vitéz kapja meg. *Gyugus István* tart. alhadnagy községi segédjegyző elszavalt a beiktatás emlékére írt versét, majd *Kalocsay* esperes megáldotta a földet és a két vitézt. Az esperes beszéde a kinlódó, reménykedő, a kétségekkel küzdő, a vigaszt váró magyar lélek feljajdulása volt.

Az esperes lebilincselő beszéde után *Pakozdy* alispán üdvözölte a két vitézt, majd a község érdemes bíróját intézett hozzájuk néhány baráti szót a község nevében a község szeretete és ragaszkodása kifejezéséül.

Vitéz *Nagy Pál* tábornok a két vitéz mindegyikének kezébe egy-egy rögtön adott s ezzel örökre eljegyezte őket és utódaikat a vitézi telekkel.

A díszközgyűlés ünnepélyes bekezdésére tértek ezután vissza a község házára és üdvözölő taveratot utáltak Magyarország kormányzó-hoz a beiktatás alkalmából.

A közgyűlés után a Nagy László-éle vendéglőben 300 tevékes bantott volt. A lakomán az első beszédet *Miskolczi Lajos* főispán tartotta. A délutáni népünnepélyen a katonas cigányzenekarok pompás játéka mellett ebéd utánál kora hajnalig opták a táncot s oly sokan vettek részt a multságban, hogy a vendéglő agytermében, a község házában és az 30 miatt kihuzott sátrak alatt is ig-alig fértek el a párok. Este az egész község ki volt világítva és a gyvendéglő udvarán színes lampikok alatt folyt a mulatozás. A hajli vonathoz ki kocsin, ki gyalog tázva vonult ki mindenki s a katonazenekar végig a Nagyhortobáon szórakoztatta őket.

A „fehér terror“ Ujvároson

Agyonrugdalt öreg magyar cseléd

Érdekes bűnpert tárgyalat tegnap délelőtt a debreceni kir. törvényszéken *Ujfalussy József* büntetőtanácsa. A vádlott *Gyémánt Albert* izraelita vallású, 25 éves, balmazújvárosi fiatalember volt, akit a királyi ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolt. A vád szerint az oláh megszállás idején, 1920 februárjában Gyémánt s Molnár Péter balmazújvárosi öreg gazda össetalálkozott az utcán s Molnár a vele menő egyik társának a következőket mondotta:

— Megállj bűdös zsidó, én is megverettelek az oláhokkal, de megverlek még ezután is. Én is adtam egy egy pár pofont...

Gyémánt emiatt, amint hazaértek, szemrehányást tett neki s részolt:

— Miért hajtasz engem mindég szegyenbe? — s a következő pillanatban erősen hasbarugta az öreg Molnárt, aki ennek következtében bélrepedést szenvedett, illetőleg has-hártyagyuladást kapott és sérüléseibe belehalt.

Az eset azonban, úgy látszik, a a máskülönbben is ideges Gyémántot is erősen megviselte; a tegnapi tárgyaláson reszketteült a vádlottak padján s állandóan kezét tördelte. A vád tárgyává tett bűncselekmény elkövetését beismerte, de erős fel-

indulásával s idegességével védekeztek.

Ezután *Szigeti* Rezső tanító, *Kónya* Sándor, *Fürst* Dávidné s *Gyémánt* Dávid tanukat hallgatják ki. Ezeknek a vallomása szerint Gyémántot a büntény elkövetése előtt egy nappal az oláhok Molnár feljelentésére megverték. Molnár állítólag azért haragudott Gyémántokra, akiknél lakott és étkezett, mivel nem az ő szájaize szerint főztek; libatepertőt s libahust adtak neki, ő pedig ezeket nem szerette. Amellett állandóan „kis Kadarc“-nak csúfolták. Ugyanis Molnár egy alkalommal a „kis Kadarc“ korcsában erősen leitta magát s azóta rajtaszáradt ez a gunynév. Elmondották, hogy Gyémánt rögtön a rugás után megijedt tettének következményétől és orvosért sietett.

A bíróság dr. *Horvát* Artur törvényszéki orvos és *Forrai* Péter balmazújvárosi orvos szakértői véleménye és *Kádár* István kir. ügyész vádbeszéde után erős felindulásban elkövetett haláltokozó testisértés vétségében mondotta ki bűnszök Gyémántot s ezért négy hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta. A büntetésből három hetet kitöltöttnek vett a bíróság. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezett.

Borbélysegédek bérmozgalma

Ismeretes, hogy a debreceni borbélysegédek fizetésük megjavítása végett bérmozgalmat kezdeményeztek a közelmúltban s heti fizetésüknek 1000, illetőleg 1200 koronára való felemelését kérték a munkaadóktól. Az első tárgyalás tegnap délelőtt lelt volna az előjáróság iparügyi osztálya előtt, ott azonban csupán a borbélysegédek képviselői jelentek meg; a munkaadók — nem tudni mi okból — valamennyien távolmaradtak.

Az iparügyosztály holnap, szerdán délelőtt 12 órára újabb tárgyalást tűzött ki, amelyre a munkaadókat idézéssel hivta meg.

Értesülésünk szerint a borbélysegédek elhatározták, hogy ha a munkaadók az újabb tárgyaláson sem jelennek meg s a fizetésjavítás elől mereven elzárkóznak, készek végső esetben sztrájkba is lépni, amint azt pár nappal ezelőtt Nyiregyháza is megtették a fodrászsegédek, a borotválkozó közönség new csekély megrökönyödésére.

Jaszband zenekar hangversenyzés *Serafin* harmester vezetésével minden este új műsorral a Royal kávéház teraszán. ..

— A tegnapi sertésvásár élénk volt s úgy a kővér, mint a sovány piacon némi áremelkedést lehetett tapasztalni. A kővér piacon a felhajtás meglehetősen nagy volt: 200 darabot hajtottak fel. A kereslet élénk, az irányzat mindvégig szilárd, Eladatlan egy darab sem maradt. Árak a következőképpen alakultak. Elsőrendű: 215—225 korona, közepes: 200—215, silány: 180-tól 200 korona különként élsúlyban. A sovány piacon a felhajtás közepes volt. Hizlalóba beállított malac kilója 140—160 korona különként. Esztendő sülde malac 7—8 ezer korona, jobb koca 20 ezer korona.

HIREK

— A rendkívüli közgyűlés előkészítése. Különböző fontos ügyek elintézése céljából Debrecen város törvényhatósága e hó 22-én rendkívüli közgyűlést tart. Ennek előkészítésére 18-án ad hoc bizottság fog tárgyalni a haszonberek emelésére teendő intézkedésekről, 19-én a gazdasági bizottság, 20-án jog- és pénzügyi bizottság, 21-én pedig a tanács tart ülést.

— Menekültek társadalmi egyesülete. Debrecen város, Hajdu, Szabolcs, Bihar, Szatmár, Bereg és Ungmegyék menekültjei társadalmi egyesülete alakuló közgyűlést Debrecenben a ref. kollégium dísztermében 1922 július 23-án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg. Erre a fent írt körzetben lakó összes menekülteket szeretettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Jelentés az előkészítő bizottság működéséről. 2. Határozat a társadalmi egyesület megalakulása felől. 3. Alapszabályok megállapítása. 4. Ügyvezetők, dísztagok és választmány megválasztása. 5. Esetleges indítványok. — *Intéző bizottság.*

— A város emeli a haszonberek. A haszonberekre vonatkozó miniszteri rendelet az 1920. évi december hó 30-án tul kötött szerződéseket kikötött haszonberek emelését nem engedi meg. Miután a város igen sok ingatlanát e határidőn tul adta bérbé mintegy 10 millió koronával károsodnék. A városi tanács érintkezébe lépett a földművelésügyi és igazságügyi miniszteriumokkal s kérte a rendelet módosítását. Az illetékes miniszteriumok referenciái véleménye szerint a rendelet módosításának akadályai nincs s erről a városi tanácsot értesítették is. A rendelet módosítása után tehát a város emelni fogja az eddigi határidőn tul kötött szerződések szerint megállapított haszonbereket is.

— Sándor János volt miniszter meghalt. *Sándor* János volt m. kir. belügyminiszter Budapesten a Vörös Kereszt kórházban vasárnap délután meghalt. Sógora: gróf *Tisza* István meggyilkolása után a nyilvános szerepléstől teljesen visszavonult. A kommunizmust Budapesten szenvedte végig, majd Erdélybe mezőkapusi birtokára ment, ahonnan csak körülbelül egyhétel ezelőtt betegsége miatt tért ismét vissza a fővárosba. 4—5 nappal ezelőtt ágynak esett, amelyből többé már nem kelhetett fel. A régi magyar közélet értékes vezetőharcosa dől ki vele.

— A Csokonai-színház nézőterének javítása. A városi tanács a mult hetekben megbízta a mérnöki hivatalt, hogy állítsa össze a színház nézőterén szükséges javítások költségjegyzékét. A tanács tegnapi ülésén nyújtotta be a mérnöki hivatal a költségvetést, amely a javítási munkálatok költségeit 277,060 koronára irányozza elő. A színház csatornáit a téli hidegben a fagy repesztette meg, ezek javítása 89,000 korona, a központi fűtés kazánja és az erős fűtés miatt megrepedezett chamotte téglák kicserélése 59,400 korona, üvegezési munkák 49,260 korona, és a deszka padozat javítása, valamint belső berendezési tárgyak kaporn folytán szükséges kicserélése további 79,400 korona költséget okoznak. A városi tanács a költségvetést elfogadta és a póthitel megszavazásának kérése végett rendkívüli közgyűlés elő fogja terjeszteni.

— A patkánypal költségel. A tanács tegnapi ülésén a városi előjáróság beterjesztette a patkánypal költségvetését, mely 104,840 koronára rug. Miután a patkánypal elsősorban közegészségügyi intézkedés és a járványok elterjedésének megállítására szolgál, a tanács feliratban arra fogja kérni a népjóléti miniszteriumot, hogy a költségeket részben térítse meg.

— Elkártyázta a sárga csikót. *Lázár* József földműves *Klein* József kereskedőtől egy csikót kapott gondozásra, felnevelésre. *Lázár* egy nagyobb kártyacsata alkalmával elvesztette összes pénzét. Másnap vissza akarta nyerni az elvesztett összeget s hogy leülhessen kártyázni, eladta a sárga csikót. A csikó azonban nem hozott szerencsét, *Lázár* elvesztette a csikó árát is. Időközben *Klein* tudomást szerzett csikójának szomorú sorsáról, elment *Lázár*hoz s követelte, hogy adja át neki a csikót, vagy pedig az árát fizesse meg. *Lázár* humorosan fogta fel a dolgot s tréfáan válaszolt:

— Majd ad az Uristen neked másikat, ezt elvitte az ürdög bibliája. *Klein*nek azonban nem volt érzéke a humor iránt s feljelentette *Lázárt*, akit tegnap vont felelősségre a kir. törvényszék *Ujfalussy* József elnökléte alatt működő büntetőtanácsa s négy hónapi fogsárra ítélte.

— Postás majális a Nagyerdőn. A postás női jótékony egyesület, melynek élén cseri *Kovács* Margit és dr. *Kliemes* János igazgató áll, tegnap sikerült majális rendezett a Nagyerdőn. A kedvezőtlen idő ellenére sokan vettek részt a mindenképp kellemes majálison, amely a késő esti órákig tartott. A talpalávalót *Stelár* Sándor postatisztekéből álló uri bandája huzta fáradhatatlanul, míg *Kiss* Béla énekszámokat adott elő sikerrel. A majálison megjelent *Eberhardt* János postafőigazgató is családjával. A majális fényes sikere a buzgó rendezőség érdeme.

NAPIREND

1922
Julius 18 — Kedd

A Meteorologiai Intézet időjárás-jelentése:
Egyelőre változó és hűvös idő várható, helyenkint esővel.
Prof.: Frigyes. Kath.: Frigyes.
Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.
Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Tatarjárás”.
Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A csütörtöki vihar okozta károk.
A tanács tegnapi ülésén szóba kerültek azok a károk, melyeket a város tulajdonában a csütörtöki vihar okozott. A legtöbb helyen gazdasági épületekben esett kár. A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a vihar által okozott károkat a leg-sürgősebben hozassa rendbe s arról tegyen jelentést.

Az ápolónő gyilkosai az ítélet-tábla előtt. Részletesen beszámolt a Hajdúföld arról a vérlázító kegyet-lenséggel végrehajtott rablógyilkos-ságról, amelyet a múlt évben Bihar-keresztes határában, az oláh demar-kációs vonal mentén követtek el. Molnár Imre kereskedősegéd, test-vére, Molnár Antal segítségével megfojtotta szeretőjét, Telkes Gi-zella ápolónőt, akit előzőleg átszök-tettek oláh megszállott területről s azután elrabolták ékszerait, pénzét, egész podgyászát. A rendőrség rö-vídesen elfogta őket s az igazság-szolgáltatás elé állította az elvete-mült gyilkosokat. Áprilisban tartotta meg ebben az ügyben a debreceni kir. törvényszék a főtárgyalást s Molnár Imrét előre megfontolt szán-dékkal elkövetett gyilkosság és rab-lás büntetéseért kötél általi halálra, Molnár Antalt pedig életfogytiglan tartó fegyházra ítélte. Fellebbezés folytán a bűnper a debreceni kir. ítéletábla elé kerül, amely ma, dé-l előtt 9 órakor kezd meg tárgyalá-sát s hoz másodfokon ítéletet a rablógyilkosok felett.

Meglopota a lakótársát. Lévay József és Gál András egy szobá-ban laktak együtt a Meszena-utca 9. szám alatti házban. A múlt éj-jel Gál későn jött haza, lakótársa már jóízűen aludt. Gál felhasználta az alkalmat, összeszedte társának cipőjét, ruháját, óráját, pénztárcá-ját, amelyben 3000 korona készpénz volt és a becses zsákmánnyal meg-szökött. A rendőrség elrendelte a körözését. Gál valószínűleg Buda-pestre szökött.

A köztisztviselők cipője. A m. kir. pénzügyminiszterium a régi cipőutalványok beváltási határidejét 1922. évi augusztus hó 31-ig meghosszabbította és ezzel kapcsolatosan elrendelte, hogy mindazok, akik cipőutalványt kaptak, de azt minde-ideig be nem váltották, kötelesek ezt a kezük között lévő cipőutalványt annál a számfeladó hivatalnál, amely részükre ki-állította, felülbélyegzés végett mielőbb, de legkésőbbben 1922. évi július hó 31-ig be-zárólag okvetlenül bemutatni, mert július hó 31-e után a felülbélyegzésre be nem mutatott cipőutalványok érvényüket vesz-tik, többé be nem válthatók s az utalvány tulajdonosa készpénztérítésben sem részesülhet. A számfeladó hivatalok a felülbélyegzés végett náluk bemutatott minden egyes cipőutalványra kötelesek a követ-kező záradékok rávezetni: „Az 1922. évi 4200/P. m. számú pénzügyminiszteriumi kör-endelet alapján beváltható”. Tartozik továbbá a záradékok keltezési és hivatali pecséttel ellátni. A számfeladó hivatalok által így záradékokat cipőutalványok a kör-zetbe tartozó cipőelosztóhelyen legkésőbb 1922. évi augusztus hó 31-ig beválthatók, a cipők részére a most folyó akcióban megállapított kedvezményes áron.

**Ha kánikulában is téli bundá-
val takaróznak.** Lakatos János gaz-dálkodó, aki a Hatvan-utcai kertben lakik, vasárnap délután hazafelé tar-tott kétlovas szekeren. Utközben rendkívül megszomjazott s betért a Nagy Sándor fele vendéglőbe, ahol borozáshoz látott. Mikor kijött a vendéglőből, meglepetéssel látta, hogy szekere körül ellopák 25 ezer korona értékű téli bundáját. Azonnal fel-jelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére. A legérdekesebb az egész dologban, hogy Lakatos fele-sege, mintha csak megérezte volna a lopást, kérte férjét eltávolítása előtt, hogy ne vigye magával a téli bundát. Férje azonban nem hallgat-tott felesége szavára. Ugy látszik, az örmény mondással tartott, mert hát az örmények tudvalevőleg okos és előrelátó emberek. Történt egy-szer, hogy halála közeledtét érezte az öreg örmény. Betegágyához sző-lította a fiát és utolsó tanácsként ezt kötötte a lelkére: „Fiam Kris-tóf, a bundát pedig Szentgyörgytől Szentmihályig magadtól el ne hagyd. A többit rád bízom.

Színház

A boszorkány kerület felújításra
tegnap este a Csokonai-színházban, *Sardou* hatására szánt eszmálmányai-nak egyike, a zsúfolt cselekmény és a szavalható szóáradat drámája. Jó előadásban, mert a rendezés igyekezett letompítani minden olyan momentumot, ami melodramatikus, s lehetőleg vérrel megtölteni *Sardou* papíralakjait. Ha ez nem mindenben és nem mindenütt sikerült is, első-sorban nem az epizódfigurák stilus-talansága miatt, az előadás mégis színes, mozgalmas és jó keret volt *Halassy Mariska* kiemelkedő alakí-tása számára. *Halassy Mariska* mint a többi *Sardou* alakja, itt is elvé-gezte a maga tisztító munkáját, a brutális ideghatásokra szánt nagy-dukat itt is áttette a maga hang-nemébe a nemesen leegyszerűsített pathosszal és ezzel közelebb hozta a nézőtérhez és a lélektani igazság-hoz az alakot és alaphangot adott az egész előadásnak. *Rubinyi* férfias szenvedélyessége és *László Gyula* kiérett színjátéka mellett egy-forma erősségek, figyelemreméltó fejlődést mutat *Csapó Mária* és in-telligens, mértékartó volt *Lux Erzsé*.

Színház és mozgászházak közleményei:

Kálmán Mancsi fogja játszani a **Tatarjárásban**, ebben a kedves kato-nai darabban Mogyoróssy önkéntes szerepét. A temperamentumos szub-rett Véghelyi Iza helyett kapta a szerepet, mert Véghelyi betegsége miatt nem tud fellépni. A darab régi szereplői Unger, Szigeti, Heltay, Csapó, Földes, mint mindig, ugy most is művészetük legjavát nyújtják. Szerdán ismét a nagyhatású és nagyszerű **Boszorkány** kerül színpa-ra.

Törvénykezés

Megszüntetett bünvádi eljárás. Is-meretes, hogy az oláh megszállás után, a nemzeti hadsereg bevonulá-sát követő napon dr. **Freund Jenő** ügyvédet, az izraelita hitközség el-nökét is letartóztatták különböző vádak alapján s internálásra is fel-terjesztették, amit azonban a bel-ügyminiszter nem rendelt el. Később **Freundot** szabadlábra is helyezték s az eljárást megszüntették ellene. **Freund** szabadulása után **Thon-**

heiszer Elemér és **Fáber Kálmán** rendőrtisztek ellen hamis vád bün-tette és személyes szabadság meg-sértése miatt feljelentést adott be az ügyészségen, mivel szerinte **Thon-heiszer** és **Fáber** hamisan vallottak a nemzetvédelmi osztály előtt le-folyt kihallgatásuk során.

Thonheiszer és **Fáber** ellen most az eljárást a főügyészség megszü-nítette, mivel cselekedetük amúgy is az amnesztia-rendelet alá esik.

A főügyészség indokolásában a kö-vetkezőket mondja: A nyomozás so-rán **Thonheiszer** és **Fáber** azt adták elő, hogy a nemzetvédelmi osztály előtt tett vallomásaikat személyes tapasztalat és hallomás alapján tet-ték. A vallomásokban az a meggyőző-dés vezette őket, hogy a magyar faj és nemzeti eszme érdekeit szol-gálgják. Az előadottak alapján tehát eljárásuk az amnesztia-rendelet alá esik, így az eljárást meg kellett szüntetni ellenük.

Nyiltér

E rovatban közlöttekét nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Nyi.atkozat

Tekintetes ifj. **Liszt Nándor** urnak Helyben.

Kedves Barátu k!
Megbizásod folytán folyó hó 15 én este 6 óra 45 perckor fekeresztük **Loránt József** világiatási hivatalnokot azért, hogy a „Tiszántúli Hírlap” szerkesztőjé-hez intézett levelében fogalt s **Reád** vo-natkozó sértő kifejezésekért nevedben lo-vagias elégetett kérjünk.

Nevezett nem táltuk otthon s azért azt az értesítést hagytuk hátra, hogy ma délt 12 órakor ismét fel fogjuk keresni. Időközben azonban tudomásunkra jutott, hogy **Loránt József**nek elintézetlen lovgias ügye van, ami miatt töle lovgias elég-tet nem kérnész. Ezzel az ügyet a mi részünkről befeje-zetnek tekintjük azal, hogy arról a for-dulatrol **Loránt József**it mar értesitetük. Tiszteletünk kifejezése mellett vagyunk Szerető barátaid

Dr Kovács Béla ügyvéd
Fülöp Kálmán főhadnagy

Ezen levél átvétele után **Loránt József** világiatási hivatalnokkal szemben törvényes uton az eljárást megindítottam.
Debrecen, 1922 július 16.
Ifj. dr **Liszt Nándor**.

SPORT

Debreceniek győzelme a Move versenyén

Budapest, ju. 16. A Move országos atletikai versenyének eredményei:
Távolugrás: I. Király (MBSE) 5.96 m.
100 méteres síkfutás: I. Nemes (MOTÉ) 11.8 mp.

800 méteres síkfutás: I. Jónás dr (MBSE) 2 p. 15 mp.

200 méteres síkfutás ifjúsági: I. Király (MBSE) 24.5 mp.

Katonai szám: 50 méteres uszás: I. V. Kerékpáros zászlóalj.

800 méteres síkfutás ifjúsági: I. Szaba-dits (MBSE) 2 p. 13.9 mp.

Diszkoszvetés: I. Molnár (Egri MOVE) 38 m. 2 cm.

3000 méteres síkfutás: I. Csekey (MKSE) 9 p. 40.6 mp.

400 méteres síkfutás ifjúsági: I. Hor-váth (MBSE) 56.8 mp.

1500 méteres síkfutás: I. Csekey (MKSE) 4 p. 56 mp.

Rudugrás: I. Hadházy (Debreceni MOVE) 3 m. 40 cm.

400 méteres síkfutás: I. Hadházy (deb-receni MOVE) 56.4 mp.

Katonai szám. Kezi gránát dobás: I. Gyurkó V. kerékpáros zászlóalj 53 m. 25 cm.

Gerelyvetés: I. Bácsy (MBSE) 46.20 m. 4+100 méteres síkfutás: I. MOVE csil-laghegyi A. 48.8 mp.

100-200-300-400 méteres staféta fu-tás: I. (MBSE) A. 2 p. 21 mp.

A pontverseny és a vándordíjat a MOVE BSE 51 ponttal nyerte, második lett a csillaghegyi MOVE 49 ponttal.

Football. Miskolcon a Budapest I. osz-tályú válogatot—Északi kerület válogatot

I. 0, féldíj 0:0. A győztes gólt a második féldíj 15 ik percében rugta a budapesti balszélső.

DTE—Munkácsi SE 4:3, féldíj 2:1. A DTE cseh megszállott területen, Munká-cso játszott vasárnap s nehéz küzdelem után győzött is. A kék-sárga csapatot a magyar lakosság mindenütt nagy lelkes-séggel fogagta.

DMTK—Kabal MOVE 6:2. Barátságos uerkozóes. Góllövők: Szotvori, Asztos, Jelen. Ez alkalommal játszott először a DMTK-ban Jelen, a postások kivá ó jobb összekötője. Mérékezés után kellemes táncmulatság volt.

A tőzsde

Magyar korona: 40

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2650, Osztrák hitel 485, Angol-Magyar 760, Leszámlító bank 825, Magyar—Ólasz 315, Jelz hitelbank 245, Hazai bank 625, Salgó 12900, Rimannányi 3575, Kőszuti 1740, Deli vasut 7450, Al-talamvasut 14900, Keresk. bank 8125, Altalános takaré 1500, Pesti hazai 26500, Borsod-miskolci 4900, Concordia 3100, Budapesti gőz. 7075, Gizella 2475, Hun-gária 4500, Viktória 12600, Boosini 12300, Kohó 11800, Általános közszón 28100, Urká-nyi 12800, Adria 16800, Atlantic 3155, Le-vante 23800, Trust 3675, Gans-Danubius 110000, Ganz villamos 19300, Lipták 460, Magy. ac l 3800, Schlick 1580, Wágner 800, Brassói 6850, Izzó 11800, Spadium 1850, Hazai faterm. 2675, Klotild 4275, Erdő 740, Nasci 17500, Neuschl. Licht. 440, Orsz. fa 1190, Telefon 7850.

Valuták

Napoleon 4900—4950, Angol font 5875 6925, Dollár 1280—300, Francia frank 10275—10325, Márka 280—290, Lira 5575—5925, Osztrák kor. 3.85—4.05, Kabal 2950—3050, Lei 750—60, Szokol 2965 085 Svájci frank 212.50—21350, Korona dinar 1465—1485, Lengyel marka 24.50—25.50.

Devizák

Amsterdam 500—0, Koppenhága 282 00, —28000, Krisztiania 216 00—221 00, Lon-don 5750—5800, Berlin 28000—290 00, Milánó 58.75—59.25, Páris 107.50—107.50, Prága 2925 2975, Stockholm 334 00—9 00, Svájci 247.50—248.50, Bécs 380—400, Zág-ráb 370 00—380 00, Newyork 1233—1253, Varsó 24.50—25.50.

Zürichi zárlat

Berlin 115.00 Holland 200 00, Newyork 521, London 2317, Páris 4300, Milánó 2865 00, Brüsszel 4230, Prága 1170 00, Sada-pesti 40, Zágráb 154 00, Bukarest —, Varsó 9.50, Bécs 07.50, Osztrák lebelyogzett 2 és fél.

Nemesfémpénzek piaca

A piacon a kínálat igen nagy volt, amellyel azonban nem állt megfelelő keres-let szemben és így csökkenő árfolyamok kerültek felszínre. Ezüst korona 107—5, lorint 290—85, 5 koronás 580—45. Az aranypiac kezdetben igen szilárd volt, zárlat felé azonban ellanyhult. Napoleon 4950 20 koronás magyar arany 5000.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén a tartózkodó ki-nálat és a fokozott kereslet következtében az irányzat szilárd volt és a buza 125 koronával drágult. Takarmányárpa, tengeri korpa szintén emelkedő tendenciát mutat-tak, míg a zabbau változatlan áron volt üzlet.

Hivatalos árak: Buza tiszavideki 5175—250, fehérmegyei 5150—5200, pestmegyei 5150—5200, rozs 4025—4075, takarmány árpa 4200—300, sórárpa 4000 4010, köles 2800—2825, zab 5400—5600, tengeri 4450—4500, repace 105—110, Korpa 3000—3050.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 482 sortés, érkezett 351, eladatott 313.
Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 230—250 könnyű 136—220.

Ha őszül a haja

próbálja meg egyszer a méregmentes **Diana-hajfestőt**,

mely 17-féle színváltozatban kapható és így mindenki tetszése szerinti színt ér-het el. Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R. T.
Budapest, V., Nádor-u. 30.

Ismét kapható

Bécsi Kreolin

gyógykezeléshez kilogr. 140 kor.

Bécsi Kreolin

deszificiáláshoz kilogr. 120 kor.

Dr REX Chemiai Gyár és Gyógy-
árunagykereskedés R.-T.

Debreczen, (Városház épület.)

Telefon 292.

Menekültek, tisztviselők közalkalmazottak

kedvezményes árú bevásárlási forrása
a „BÉKE” áruház Szent Anna-u. 5. sz.

Juliusi árjegyzéke a még meglevő régi
készletből:

115 széles mintás opál	375 K
115 széles himzett opál	395 K
Angol zephir	175 K
Kitűnő fégyapjú kelme	250 K
Lilium vászon	190 K
Női fekete, barna és fehér harisnya	68 K
Mousszlin harisnya finom	200 K
Férfi pastel zokni	60 K

Sveizi himzettekből nagy választék
olcsó árban.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement,
kátránypapír, karcagi és szováti cserép
nagyban és kicsinybeni legolcsóbb be-
szerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Szivek András
elsőrendű uri- és
egyenruha szabósa
Divatos angol szöve-
tek állandó raktára.
Szent Anna-ut. I. Telefon 509.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy

utca 17.

Dollárt,

ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágab-
ban vesz

Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11.
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15,
aztán szavanként 1-50,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szóig 20 korona.

Szőlőt

keresek megvételre házzal
és berendezéssel együtt.
Cím a kiadóban.

Cserép

3-400 darab teljesen új
(szováti) eladó. Garai-utca
26. szám.

Cserép

törmelék és levert vakolat
ingyen vihető Garay-utca
26. sz.

30-40.000

leu kifizetését vállalom el-
szakított területen. Cím a
kiadóban.

Butorozott

szobát keresek. Cím a
kiadóban.

Közepiskolai

tanuló két kis leányt és
egy fiút teljes ellátásra az
iskolai évre elfogad. Te-
leky u. 6. Utcai lakás.

Használt

butorok és antik szekrény
eladók. Szent Anna-utca
5. emelet.

Forgács István
műrás
Bádogos-u.

RUN JÓZSEF

kész- és műszerműves
Debreczen.
Széchenyi-u. 1. szám

Lakást

keres magánosnő egy szoba
konyhából állót. Közvetítőt
díjazok. Cím a kiadóban

Barackot

minden mennyiségben ve-
szek. Schön, Piac-utca 6.
Csemege üzlet.

Tankönyv

előjegyzéseket elfogad An-
talfy József könyvköres-
kedése Szent Anna-u. 13.

Angol pointer

fajtsza feléves kan eladó
Mester utca 28.

Utcai

butorozott szoba azonnal
kiadó. Török Bálint-utca
25. szám.

Figyelem! Figyelem!
BÁDOGOS
iparomat üzlethelyiség
hiányában tovább foly-
tatom Csokonai-utca 39.
sz. alatt.
RÓZSÁSY LÁSZLÓ
bádogos mester.

Barackot

megvételre keres kis és
nagy mennyiségű Király
István fűszerkereskedő
konzervgyára részére.
Debreczen, Dégenfeld-tér
11. sz. Telefon 286.

Mosott

őcska rongyot vesz bár-
mely mennyiségben lapunk
kiadóhivatala

Csapó-u. 67.

Bálint József asztalosnál
butorok, konyhaberende-
zések raktáron.

200000

koronával társulnék biztos
befektetési üzlethez. Meg-
kereséseket a kiadó tá-
vábbit „Biztos üzlet” je-
ligére.

Eladó

az Alsóajzsán egy nyilas
szőlő sok gyümölcsfákkal
és egy nyilas pusztai föld
ugyanott. Ertekezni lehet
útv. Bőszörményi István-
nénél hatvan-utcai kiskál-
máznál. Trafik.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyány-utca 22.
Telefon 1365.

Mindenkinél olcsóbban a legmodernebb kivitelben készít férfi ruhákat

saját és hozott szövetekből.

Szíves pártfogást kér

KELEMEN JÓZSEF

uri szabó, Gyöngyvirág-utca 2. szám.

A közközház közelében.

Tisztviselőknek árengedmény!

Wangor Antal

épület és butorasztalos

DEBRECZEN, Csapó-utca 9. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kák készítését és javítását.

Szép világos hálószoba butor eladó.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhiva-
tala Piacz-u. 59.

Dollárt, Leit

és mindenféle ide-
gen pénzt a leg-
drágábban vesz
Kaczsander bankiroda
Bunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Tanuló lányt

felvesz lapunk kiadóhivatala fi-
zetéssel. Jelentkezni lehet a kiadó-
hivatalban.

HORNYATSEK ISTVÁN

üveg, porcellán háztartási cikkek keres-
kedése, ajánlja befőttes üvegeit minden
kivitelben. Kész ablakok. Képektervezés
Debreczen, Csapó-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy

asztalos műhelyemet Homokkert-utca III. sz.

alá helyeztem. Elvállalok minden
e szakba vágó munkát jutányosan
ugyszintén javításokat is

PONGRÁCZ ÁRPÁD

műbutor és épület asztalos
Debreczen, Homokkert-u. 111. szám.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ
olcsón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Vasabroncs

kiseb vagy nagyobb
mennyiségben kapható
Piacz-u. 59.

Makulatur

5 kilogramos csomagon-
ként kapható lapunk ki-
adóhivatalában. Kgr 34 K.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket
folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász
lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bál meghívókat

Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

Megnyit a „Hadröa” I. sz. üzlete Debreczen, Piac-utca 64.

Liszt, élesztő, kenyér, fűszer, só, burgonya, bab, mindennemű gyü-
mölc, főzelék, friss zöldség, petreselyem, hagyma, ecet, csemege
árúk és minden más háztartási cikkek nagyban és kicsinyben a
legolcsóbb áron beszerezhető.

A „Hadröa” d. cs. Termelő és Kereskedelmi részvénytársaság ezen
üzletében saját beszerzési áron látja el a hadirokkantak, özvegyek
és árvák háztartását, minden szükségletét. — A nagyközönség a
„Hadröa” üzletében a legjobbat a legolcsóbban kapja.

Aki a „Hadröa” üzletében vásárol, nemcsak saját érdekét szol-
gálja, de eleget tesz emberbaráti hazafias kötelességének is, mert
tehetővé teszi a nyomorgó hadirokkantak, hadiözvegyek és hadi-
árvák segélyezését.

Fenti vállalatot a t. nagyközönség szives párt-
fogásába a legmelegebben ajánljuk.
Debreczen, 1922 márc. 10.

Hadirokkantak, Hadozvegyek és Hadiarvak Nemzeti Szövetségének
Hajduvármegye és Debreczen sz. kir. város csoportja Debreczen.
PISZKAY ÁRPÁD, ügyv. igazgató.